

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Księstwa naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Indye wschodnie. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. lutego. Mianowany asystentem przy urzędzie poborczym w Samborze praktykant przy lwowskim urzędzie obwodowym Edward Marcinek, ofiarował na rzecz instytutu ślepych wygraną w procesie kwotę 40 zlr. 55 kr. m. k.

Następnie otrzymał c. k. rząd krajowy od poczmistrza Scholtz z Terescheny 10 zlr. 13 kr. m. k. na rzecz funduszu inwalidów dla c. k. włoskiej armii, a 10 zlr. 13 kr. dla funduszu inwalidów c. k. węgierskiej armii.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te szlachetne dary z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 24. lutego. Piąty wykaz darów, które wpłynęły do c. k. urzędu obwodowego w Czortkowie na rzecz Czortkowskiego funduszu inwalidów:

Gmina Uście biskupie ofiarowała 4 zlr.; gm. Biała 3 zlr. gm. Wagnanka 3 zlr.; gm. Stary Czortków 2 zlr.; gm. miasta Czortkowa 1 zlr.; gm. Uhryń 1 zlr.; gm. Szymańkowa 1 zlr.; gr. kat. pleban w Skale ks. Emil Koprowski ze składek 3 zlr.; gm. Burdiakowce 8 zlr. 20 kr.; gm. Monasterek 1 zlr. 48 kr.; razem 28 zlr. 8 kr. Dodawszy do tego sumę z wykazu IV. 3668 zlr. 45 kr.; wyniesie razem 3697 zlr. 53 kr. — W II. wykazie wypuszczono przez omyłkę następujące dary: Od gminy Uhryń 19 zlr.; od gr. kat. plebanii w Uhrynie 1 zlr. 41 kr.; ze składki w domin. Petlikowce 10 zlr. m. k.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości z Grecyi.)

Wiedeń, 25. lutego. Pocztą, która dziś rano nadeszła z Tryestu z dnia 23. b. m., zawiera nowe szczegóły z Grecyi, lecz data ich sięga tylko do 12. b. m. Osservatore Triestino ogłosił wiadomość z korespondencji prywatnej z dnia 13. b. m. według której zajęli już Anglicy sporne wyspy Cervi i Sapienza, i zatknęli na nich angielską chorągiew pod pozorem, że namienione wyspy należą do grupy wysp jońskich i że zachodząca w tej mierze kwestya nie ma nie spólnego ze sporem greckim. Wiadomość ta jeżeliby była uzasadniona, mogłaby wzniecić niespokojność a nawet niżyc kurs pieniężny. Dla tego miło nam jest odwołać się do treści otrzymanej wczoraj z Tryestu depeszy telegraficznej, według której jeszcze dnia 14. wiadziano z pewnością w Atenach, że obsadzenie wojskiem spornych wysp jeszcze nie nastąpiło. Niewątpliwie, że sam Osservatore, który zresztą podobnie jak każdy inny dziennik trzyma się wiarygodnych doniesień, aczkolwiek za autentyczność ich zupełnie ręczyć nie można, przy żywym umyśle i krytycznym takcie, którym się odznacza, niezaniechając zawiadomić nas dokładnie w swoim numerze, którego się tu pojutrze spodziewamy. Wyrzeczona przez naszego agenta wątpliwość, zdaje się w tej mierze oznaczać zmianę w opinii publicznej. Donoszą z Aten, że tam pokładają ciągle wielką nadzieję w silne wdanie się w tę sprawę Rosyi. Zdaje się być wielkiem podobieństwem, że wkrótce przestane być admirałowi Parker łagodniejsze instrukcyje. Idzie tu najszerzej o zyskanie na czasie. Jeżeli ostateczny krok obsadzenia wojskiem rzeczonych wysp zaniechany będzie, — a kwestya ta należy widocznie przed forum wszystkich mocarstw opiekujących się Grecyą, a że dotyka interesów terytoryalnych, łatwo mogłaby wywołać odmienne zdania w wielkich mocarstwach europejskich, — natenczas z większą pewnością możnaby się spodziewać spokojnego zagodzenia greckiego sporu. (Lit. Cor.)

Wiarygodna wiadomość z Rzymu z dnia 19. lutego donosi, że w komisji, która imieniem Papieża wykonywa teraz najwyższą władzę, i złożona jest z trzech kardynałów, zajdzie zmiana osób. (Lit. Cor.)

(Kurs wiedeński z 25. lutego 1850.)

Obligacye długi państwa 5% — 92 $\frac{7}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ % — 81 $\frac{1}{4}$; 4% — 72 $\frac{1}{4}$. 2 $\frac{1}{2}$ % 48 $\frac{1}{2}$. Akcye bank. -1100. Losy z 1834 r. 164; z 1839 r. — 107. Akcye kolei półn. 77.

Ameryka.

(Telegraficzna depesza z Nowego-Yorku.)

Dziennik „Times“ zawiera następującą telegraficzną depeszę z Nowego-Yorku do Halifax z dnia 8. lutego. Paropływ „Empire City“ przywozi za 2 $\frac{1}{2}$ miliona złotego piasku z Kalifornii. Z powodu słyty zastanowione są zupełnie prace podziemne. Izba prawodawcza była już zupełnie zorganizowana. Nową konstytucyę znoszącą niewolnictwo przyjęło większością 12,000 głosów przeciw 8,000. Tym paropływem przybyli także senatorowie i członkowie kongresu do Nowego Yorku. Senatorowie nazywają się Fremont i Gwine. — Straszliwy pożar w San Francisco zniszczył majątki w wartości miliona dolarów. (D. R.)

Anglia.

(Dyskusye w izbie wyższej.)

Londyn, 21. lutego. Na wstępie dzisiejszego posiedzenia izby wyższej przyjęto propozycyę biskupa z Oxford względem mianowania osobnej komisji do rozpoznania najstosowniejszych środków ku wykorzenieniu handlu niewolnikami. Następnie przyjęto bil lorda Brougham względem nadania lepszego stylu aktom parlamentarnym.

Książę Richmond zwrócił uwagę zgromadzenia na nieforemność zachodzącą w rozdaniu medalów honorowych za bitwy i kampanie wojsk lądowych i morskich od roku 1794 aż do r. 1814.

Hr. Grey, minister kolonii odpowiedział, iżby było wielką niedogodnością wracać do aktów administracyjnych, które istniały przed 50 lat. Rządowi wydawało się rzeczą stosowną w sposób wyjątkowy i z polecenia księcia Wellington, wydać medale honorowe za kampanie w Egypcie jedną z najstawniejszych dla oręza angielskiego; sądzi jednak, iż tego postępowania niemożna rozszerzać na inne zdarzenia.

Książę Wellington wyjaśnił zasady, które go spowodowały do uczynienia tego kroku.

Margrabia Londondery oświadczył, iż nienależy według jego zdania pomnażać liczbę medalów, inaczej bowiem stracą swoją wartość.

Książę Richmond przeciwnie oświadczył, iż armia wcale nie jest kontenta z tego, iż przy rozdawaniu medalów wielu zasłużonych ominięto lub zapomniano. —

Dalszy ciąg posiedzenia niezawierał nic zajmującego. (Indep.)

(Posiedzenie izby niższej z dnia 21. lutego.)

Londyn, 21. lutego. Pan Stanford oznajmił dziś w izbie niższej, iż na przyszłym posiedzeniu przedłoży bil, aby wzięto pod ścisłą kontrolę rachunki towarzystw kolei żelaznych. — P. Monkton Milnes przedłożył bil podający środki do poprawienia i zreformowania młodych delinkwentów. Hr. Grey, minister spraw wewnętrznych odpowiadając na interpelacyę pana Montague Cholmley, oświadczył, iż rząd w ciągu obecnej sesji przedłoży bil względem zmodyfikowania komisji kościelnej. Następnie przeszła izba do dalszej dyskusji nad wnioskiem pana d'Izraeli tyczącym się przykrego położenia klasy rolniczej. (Ind.)

Francya.

(Rozprawy w zgromadzeniu narodów m.)

Paryż, 21. lutego. Dzisiejsze posiedzenie prawodawczego zgromadzenia rozpoczęto zgodnie z dziennym porządkiem debatą nad nauką publiczną. Art. 25. przyjęto bez dyskusji. Potem toczyło zgromadzenie dalej przerwana wczoraj nad art. 34 rozprawę. Artykuł ten zawiera rozporządzenie, by w każdym departamencie utrzymywano nauczyciela do wykształcenia nauczycieli elementarnych. Na propozycyę rady akademicznej wyznaczy minister i jeneralna rada departamentu nagrody dla tych nauczycieli, którzy się odznaczyli w wykształceniu elementarnych nauczycieli. Pan Rollinat powstaje na ten artykuł. Minister publicznego oświecenia: „Rząd wspiera nowy ten artykuł; dla zapewnienia jednak rządowi wpływu, proponuje następujący dodatek: Szkoła normalna może być zadczydowaną tylko na propozycyę rady akademicznej w najwyższej radzie, w której minister prezyduje.“ Sprawozdawca oświadcza się przeciw tej poprawce, która zmienia całe znaczenie ustawy. Minister publicznego oświecenia:

Szanowny sprawozdawca wyrzeka zapewne tylko osobiste zdanie, bo komisya nie sprzeciwia się temu.“ Pan Baze mówi przeciw poprawce. Minister oświecenia cofa poprawkę mówiąc: „Ustępuję zdaniu komisji.“ (Wrzawa na lewej stronie.) Lagarde: Ponieważ minister odstępuje w taki sposób szkoły normalne, więc ja ujmuję się za poprawką, którą on porzucił. Obecnie jest 76 szkół normalnych; to nie stanowi jednej dla departamentu. Ja żądam, aby te szkoły były zatrzymane i w obligujące zamienione. Moja poprawka jest następująca: W każdym departamencie będzie zaprowadzona jedna normalna szkoła elementarna, utrzymywana kcsztem departamentu. Potem przystąpiono do głosowania, którego rezultatem był następujący: liczba wotujących 622, za poprawką głosuje 192, przeciw niej 430. Przeważenie odrzucono. Później przyjęto w całości artykuł 34. Artykuły 35, 36, 37 dotyczące się administracji szkół, przyjęto bez dyskusji. Dyskusja nad artykułem 38 odracza się na żądanie ministra oświecenia. Artykuły 39 i 40 dotyczące się również rozporządzeń administracyjnych przyjęto także bez dyskusji. Na żądanie pana Sauvair-Barthelemy, członka komisji, odłożono art. 41 na jutro, bo komisya musiała na nowo porozumieć się w tym względzie z komisją budżetową. Zgromadzenie przeszło potem do rozpoznania art. 42, traktującego o deputowanych kantonalnych, którzy nauce elementarnej przewodniczą. Artykuł ten przyjęto z tą jedynie modyfikacją, że deputowanym kantonalnym przydawać ma jeden z członków rady jeneralnej zamiast sędziego pokoju. Artykuły 43 i 44 przyjęto bez debaty. Artykuły 45, 46, 47 i 48 dotyczące się egzaminu aspirantów przyjęto także; artykuły 49—54 względem szkół dla dziewcząt przeszły bez dyskusji. Podobnie bez debaty przyjęto artykuły 55—61 dotyczące się pensjonatów nauczycieli elementarnych i szkół dla uczniów, poczem posiedzenie zamknięto.

(Dyskusye w izbie. — Agitacye wyborowe.)

Paryż, 22. lutego. Dyskusja nad projektem ustawy naukowej stała się znowu tak spokojną i oschłą, jaką była w zeszłym tygodniu, nim ją ożywiła nieco momentalna scysja między ministerstwem a komisją z powodu mianowania inspektorów jeneralnych. Dzisiejsze posiedzenie niezawierało nic zajmującego. Na wstępie odrzuciło zgromadzenie większością 425 głosów przeciw 187 wniosków lewej strony, aby odesłano do Rady stanu projekt ustawy dotyczącej się kolei żelaznej z Paryża do Avignon, która-to sprawa przedewszystkiem interesuje giełdę. Izba uchwaliła, nieprzepuszczając nagłości, że dyskusja nad tym projektem nastąpi po skończeniu dyskusji nad ustawą naukową, i że trzy deliberacye odbędzie się w odstępach czasu przepisanych regulaminem, ponieważ nagłość nie jest uznana.

Agitacye wyborowe trwają ciągle. Zlanie się wszystkich odcieni opozycji nie zdaje się już podpadać żadnej wątpliwości. Większa część dzienników konserwacyjnych, które temu przeczyły, przyznają teraz, iż to zlanie się nastąpi. Zdaje się jednak na szczęście że i stronnictwa umiarkowane tę samą zachowują jedność w swoich operacjach.

(Indep.)

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 21. lutego. Jenerał Changarnier, naczelny wódz armii Paryskiej, odbył wczoraj w lasku Boulońskim przed baryerami Paryża przegląd prawie nad całym garnizonem Paryskim. Liczna publiczność przypatrywała się z uwielbieniem pięknej postawie defilującego wojska, które dla jenerała Changarnier okazywało wielki zapał. Dziś przed południem były na polu marsowem wielkie popisy artylerji. Również i w lasku Vincennes odbywają się teraz wielkie musztry wojskowe.

Minister spraw wewnętrznych wydał cyrkularz do wszystkich prefektów, aby się na uroczystem kościelnym nabożeństwie, które dnia 24. odprawiane będzie w całej Francji, jako w rocznicę zaprowadzenia republiki francuskiej, z wszystkimi wysokimi urzędnikami, następnie z deputacjami armii i gwardji narodowej znajdowali.

Okręt handlowy, który wczoraj zawinął do Havre, przywiózł z Guadeloupy wiadomość, że tam obrani są znowu znaczną większością Schölcher i Perinon, kandydacy socyalistów.

(Odważny zakład.)

Paryż, 22. lutego. Dziś rano założył się pewien młody robotnik, iż popłynie Sekwaną od mostu Bercy aż do baryery Passy w połowie beczki bez wiosła i bez zerdzi; obowiązał się oprócz tego nie używać rąk swoich tylko pod arkadami mostów, aby wyminać pale. Ten odważny zakład odbył się jak najpomyślniej wśród tłumu ciekawych, których zwabił widok tej dziwnej zeglugi w przejeździe przez Paryż. Zakład szedł o 25 franków.

(Rozbicia okrętów.)

Marsylia, 13 lutego. Przybyły tu wczoraj na parostatku „Charlemagne“ kuryer z Afryki przywiózł zasmucające dla handlu wieści. Dnia 27. i 28. stycznia zerwała się była na całym afrykańskim wybrzeżu straszna burza. Potąd wiadomo o rozbiciu się 22 okrętów kupieckich; tyle jeszcze tylko przytem szczęścia, iż wszyscy znajdujące się na nich ludzie zdołali się ocalić. Nazwy rozbitych okrętów są następujące: W bliskości Stora: bryg „Pauline“, bombard „la Felice“, goeleta kapitana Rullo. W bliskości Bona: Bryg „Ernest, Provence, Louis-Anais, Afrique.“ Przed Biserta: Bryg kapitana Jouve. Przed Tunetem: Bryg „Marie-Rosalie, Edonard, Celestine-Henriette, Yssenta.“ Przed Susa: Dwa francuskie okręta, dwa tunetańskie, jeden toskański, i jeden maltański. Przed Monestie: Jeden okręt sardyński, jeden maltański i kilka okrętów około wybrzeża krążących.

(A. a. Z.)

(Kurs giełdy paryskiej z 22. lutego.)

Renty 5% — 95.35; 3% — 57.70.

Szwajcarya.

(Sprawa szwajcarska.)

Dziennik „Independance Belge“ z dnia 23. lutego donosi co następuje: Jeden z naszych korespondentów z Paryża donosi nam dzisiaj szczegóły dotyczące się sprawy szwajcarskiej, które niepodpadają żadnej wątpliwości. Dowiadujemy się z tej korespondencji, że mocarstwa północne przesyłały do rządu francuskiego notę z zapytaniem stanowczem, czyliby Francya przyzwoliła na wspólną interwencyę w Szwajcaryi, a w razie nieprzyjęcia tej propozycji, jakieby było zachowanie się Francji, gdyby ta interwencya nastąpiła bez jej udziału. Francuski minister spraw zagranicznych odpowiedział, że Francya uważa interwencyę za niestosowną; iż niepotrzebuje uwiadomić naprzód jakie będzie jej zachowanie się w razie przewidzianym w depeszy, lecz że nic nie ścierpi, co by ją mogło w Europie upokorzyć.

Tę odpowiedź z pałacu Elysée sądzą niektórzy być w związku z gabinetowem żądaniem nadwyzczajnego kredytu od izb pruskich dla pomnożenia armii.

Szwajcarya ze swojej strony tłumaczy się nakoniec urzędowo co do reklamacyi mocarstw względem wychodźców. Rada federacyjna wydała notę do rządów kantonalnych, w której wyraża swoje chęci zadość uczynienia słusznym żądaniom mocarstw sąsiednich, lecz zarazem oświadcza, iż wszelkimi siłami utrzyma godność i niezawisłość Szwajcaryi. W tym dokumencie jednak nie czyni Rada federacyjna żadnej wzmianki o tem, czyli trudności zachodzące względem kantonu Neuchatel między rządem federacyjnym a Prusami już są załatwione lub nie, a to przecież według doniesień korespondentów ma być główną rzeczą w obecnej chwili.

Włochy.

(Wiadomości bieżące.)

Rzym, 13. lutego. Ostatnie dwa dni karnawału przeminęły spokojnie, a korso był bardzo zwiedzany i ożywiony.

Książę Musignano ma się daleko lepiej, podobnie i jego siostra, i jest nadzieja, że oboje przyjdą całkiem do zdrowia. Mimo wszelkich starań policyi w wysledzeniu tego człowieka, który rzucił do pojazdu zdradziecki bukiet, nieodkryto dotychczas nic, jak tylko, że miał na sobie szarą sukmanę, a na głowie rudo-siwy kapelus. Zabójca francuskiego żołnierza i trzech chłopcy, którzy na oficera napadli i zranili, są przyaresztowani. Ostatni trzech, jako najpierwej przyaresztowani, stawieni byli dziś przed sądem wojennym, i ten z nich, co zranił oficera skazany jest na śmierć, a dwaj towarzysze jego na całe życie na galery. Rada rewizyjna da jutro swoje zdanie o zapadłym wyroku. — Z Portici i Neapolu dochodzą wiadomości, że Wezuwiusz nieprzestawał wyrzucać lawy, a trzy czeluście, które się uformowały, zlały się w jedną, zniknął także mały pagórek, który się na pochyłości góry znajdował. Dotychczas nienadeszło jeszcze urzędowe doniesienie o zawarciu rozgłoszonej nieomal we wszystkich gazetach pożyczki, nawet niektórzy wątpią, że pożyczka ta istotnie przysła do skutku. O powrocie papieża nikt już nie mówi, i powszechne panuje przekonanie, że ten powrót znowu w bardzo daleki czas jest cofnięty. Tymczasem Rzym i całe rzymskie państwo jest prawie bez wszelkiego rządu, bo co tu nosi to nazwisko, jest politycznym dziwolągiem, który ma w sobie tylko szkody, a nie korzyści rządu. Nie robią nic zgoda, nawet nieobsadzają posad, które przez liczne kasacye urzędników są opróżnione.

O wypełnieniu zawartych w Motu proprio z 12. września 1849 przyrzeczeń nie widać jeszcze najmniejszego śladu. Żyją tu z dnia na dzień, jak gdyby o przyszłości wcale nie było warto myśleć, a jednak posępna okazuje się ta przyszłość!

(Wybuch Wezuwiusza.)

Neapol, 11. lutego. Wybuchy Wezuwiusza zaczęły przybierać od 7. coraz większy charakter. Dziwne to zjawisko natury przedstawiało wspaniały i oraz straszny widok. Nie były to już owe imponujące ogniste słupy, które co chwila wybuchały z wielkim impetem — lecz ogromna ognista masa sunęła się i piętrzyła tą razą, aż pod obłoki, a spadając na dół, zagrażała posiadłościom księcia Ottajano. Pod wieczór dnia 8go słyszano bez ustanku ponury do grzmotu podobny łoskot, który trwał aż do połowy następnej nocy, wtedy wybuch był najsilniejszy.

Wczoraj ustał na kilka godzin wybuch, zaczął jednak później, lubo nieco z mniejszą gwałtownością srożyć się. Gruba mgła okrywała wierzchnią połowę góry, i aż pod wieczór wybuchały na kilku miejscach czerwoniawe płomienie, które jednak stopnia wybuchu nie daly rozeznac. Z urzędowych doniesień dowiadujemy się nareszcie, że dnia 5. popłynęły strumienie lawy ku posiadłościom księcia Ottajano, a ztamtąd rozlały się w trzech kierunkach, bez zrządzenia wielkiej szkody. Obawa i trwoga przed niebezpieczeństwem były jednak bardzo rozszerzone. Dzisiaj widać znowu wielkie w słup wiążące się kłęby dymu, które nowy wybuch zapowiadają. Pogodne powietrze wiosenne i jasny blask słońca odślaniają nam górę w całym imponującym majestacie. — Niezliczone tłumy ludu spieszą w przyległe okolice Wulkanu; ale i publiczne władze są czynne by pobliskie miejsca ile możności od szkody ochronić.

Dopisek 12. lutego. Dziś ustały wybuchy. Widok góry jest jasny i pogodny. Mieszkańcy ochłonęli już z trwogi.

Niemce.

(Protestacya Hanoweru przeciw prusko-brunświckiej konwencji wojskowej. — Rozciągnięcie tej konwencji na całą północ.)

Według listów z Frankfurtu wyraził Hanower w protestacyi założonej do komisji związkowej dawniejsze swe zastrzeżenie przeciw prusko-brunświckiej konwencji wojskowej, zatem wytoczył sprawę przed władzę centralną, która — jakkolwiek bądź ścieśnią lub rozszerzą zakres jej działania — będzie musiała wdać się w tę sprawę, gdyż przez namienione konwencye dawny statut wojennego związku jest zniesiony. Tymczasem Prusy postępują bez przeszkody naprzód z temi konwencyami, które całą zbrojną siłę północnych Niemiec — wyjąwszy dotychczas Hanower — oddają pod ich dyspozycję. Po konwencji z Brunświkiem, dwoma Meklenburgami i Hamburgiem następuje konwencya z Saxen-Wejmar, która właśnie ma być zawartą. — Przytem donoszą dzienniki Berlińskie, że wkrótce wszystko wojsko badeńskie do pruskich garnizonów ma wymaszerować. W ogóle ma nastąpić, jak zapewnia Allgemeine Zeitung, zmiana wojsk we wszystkich państwach ściślejszego związku; najszczególniej podczas sejm w Erfurcie będą sąsiednie miasta pruską załogą obsadzone; mianowicie dla Gotha ma być pruski pułk przeznaczony.

(Pełnomocnik wirttembergski przy centr. komisji związkowej.)

Sztutgarda, 20. lutego. Dotychczasowy nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister na dworze królewsko-pruskim i królewsko-saskim, tajny radca legacyi Reinhard, odwołany został z tej posady, a król wirttembergski mianował go pełnomocnikiem przy prowizorycznej centralnej komisji w Frankfurcie. Reprezentantem u dworu pruskiego mianowano dekretem z tego samego dnia byłego królewskiego ambasadora w Londynie tajnego radcę legacyi barona Hügel. (P.S.A.)

(Dekret rozpisujący wybory do Erfurtu.)

Karlsruhe, 19. lutego. Dzisiejszy numer dziennika rządowego zawiera dekret wielkiego księcia, mocą którego wybory wyborców do niemieckiej izby ludu wyznaczone są na dzień 26. lutego.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 23. lutego.)

Met. Austr. 5% — 81⁵/₈; 4¹/₂ pct. — Akcje bank. 1155 L. Sard. 32¹/₄. Polskie 300 — 120; 500 — 80. Hyszp. 3% — 29.

Prusy.

(Sprostowanie pogłoski o księciu Sulkowskim.)

Berlin, 18. lutego. Niektóre dzienniki ogłosiły tu niedawno wiadomość, że postanowiono mianować namiestnika w Wielkiem księstwie Poznańskim, i że na to wysokie dostojenie przeznaczony jest książę August Sulkowski ordynat Radzyński, i hrabia na Lesznie. Wiadomość ta, gdy ją tu ogłoszono, wydała się nieco podobną do prawdy wielu osobom, które są bliżej obeznane z stosunkiem, w jakim namieniony książę do naszego królewskiego dworu zostaje. Teraz zaś donoszą nam z dobrego źródła, że wcale nie było mowy o obsadzeniu powtórnie tej posady, która po śmierci księcia Antoniego Radziwiła w roku 1833 zniesioną została. Do tego uwiadomienia dodają, że jeżeliby to namiestnictwo jeszcze raz miało być nadane, poruczonoby je najpierwej generał-leitnantowi księciu Wilhelmowi Radziwiłłowi. Jakoż urząd namiestnika był jakieśmy nadmienili, tylko posadą honorową, i z administracyą prowincyi zostawał w małym związku, gdyż kierunek administracyi poruczany był zawsze naczelnemu prezydentowi. Teraz mamy tylko jednego namiestnika, to jest w Pomeranii. Urząd ten jest także tylko tytularny. Terazniejszy król poruczył go zaraz po objęciu rządu księciu Prus.

(Koniec procesu wytoczonego z powodu zaprzeczenia podatków.)

Rozpoczęty na dniu 4. lutego proces wytoczony z powodu zaprzeczenia podatków, ukończony jest dnia 21. t. m. przed berlińskimi asysami zupełnie. Po dziewięciogodzinnej naradzie zeszli się przysięgli o północy do sali posiedzeń dla ogłoszenia wyroku. Z wyjątkiem deputowanego Bucher uznali asysy resztę obżalowanych za nie winnych. Nazajutrz wytoczono śledztwo in contumaciam przeciw nieobecny deputowanym. Obwinieni: Bucher, Plath i Kabus, uznani za winnych zamierzonego rokосу, wszyscy trzej z utratą kokardy; Buchner odsądzony jest od funkcji swych jako nadasesor sądowy i deputowany miejski i nadto skazany na karę piętnasto-miesięcznego więzienia fortecznego; Plath utraci posadę swą jako burmistrz i skazany również na piętnasto miesięczne więzienie forteczne; Kabus skazany na sześć miesięcy do więzienia, Nennstiel zaś za obrazę majestatu na trzechmiesięczną karę więzienia. (Ll.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 25. lutego.)

Dobrowolna pożyczka 105. Oblig. długu państ. 87¹/₂. Akcje bank. 94. Polskie listy zast. 95¹/₄. Pols. 500 — 81 L.; 300 — 120. Frydrychsдоры 13¹/₄. Iane złoto za 5 tal. 12¹/₄. Austriackie banknoty —. Giełda bardzo ożywiona; kurs się podniósł.

Księstwa naddunajskie.

(Wojska rosyjskie wyruszają do Rosyi.)

Bukareszt, 3. lutego. Dziennik „Satellite“ donosi następującą wiadomość o wyruszeniu wojsk rosyjskich: Z urzędowego źródła dowiadujemy się, że wojska ces. rosyjskie otrzymały rozkaz wyruszenia do Rosyi dnia 7. marca r. b. W Wołoszczyźnie zosta-

nie tylko korpus obserwacyjny składający się z 5000 piechoty i waleczny pułk ułanów, który się tak bardzo odznaczył w Siedmiogrodzie. Także w Multanach zostanie rosyjski korpus 5000 ludzi.

Wkrótce odbędzie się publiczna licytacya mniej potrzebnych magazynów rosyjskich. Słychać także, że i armia turecka licząca około 5000 do 6000 wojska wróci do domu.

Zima u nas nadzwyczaj ostra, wielu ludzi pomarzło. (P.S.A.)

(Postanowienie Rosyi względem konwencji w Balta Liman. — Pogłoski o projekcie gabinetów wschodnich względem ukonstytuowania księstw naddunajskich w państwo niezawisłe.)

Bukareszt, 4. lutego. Utrzymują tu z pewnością, że Rosya postanowiła wypełnić warunki konwencji zawartej w Balta-Liman, którą jest zobowiązana zredukować stan swojego wojska w księstwach naddunajskich na 10000 ludzi. Mówią nawet, że wojska przewyższające tę liczbę mają 14. t. m. udać się z powrotem do Rosyi. Korespondent dziennika „Ind. Belge“ donosi wszakże, że ten pochód wojsk rosyjskich o kilka dni będzie odroczone. Nam jednak się zdaje, pisze ten dziennik, że nasz korespondent w tym względzie się myli, albowiem bardzo wątpliwe należy, czyli Rosya w obecnym składzie rzeczy zechce zmniejszyć swoje siły w księstwach naddunajskich.

List z Konstantynopola z dnia 30. stycznia umieszczony w wiedeńskim dzienniku „Wanderer“ donosi o projekcie gabinetów wschodnich ukonstytuowania księstw naddunajskich w państwo niezawisłe pod protektoratem Turcyi i pięciu mocarstw pierwszego rzędu. Plan ten, któryby naruszył całość Turcyi, miałby przynajmniej tę załugę izby zabezpieczył chociaż ścieśnione granice tego państwa. Lecz wątpliwa, czyliby na podobny projekt przystała Austrya i Rosya. A przedewszystkiem wątpliwe należy, czyli w ogóle taki projekt był poważny. (Indep.)

Grecya.

(Okólnik rady ministeryalnej do wszystkich nomarchów. — Amnestya rozszerzona. — Ofiary ze strony urzędników i oficerów.)

Rada ministeryalna grecka wydała okólnik do wszystkich nomarchów, wyrażając w nim podziękę dla wszystkich mieszkańców Grecyi w imieniu króla, a to za złożone dowody przychylności i zaufania przy sposobności uroczystego obchodu rocznicy przyjazdu króla Ottona do Grecyi. Rada ministeryalna oświadcza zarazem, jako J. M. król przestrzega jak najpilniej niezawisłości i powagi narodu. — Jakoż niezawisłość tę utrzymać niezachwianą, będzie najgorliwszem jego usiłowaniem, a ufając w Bożej pomocy i polegając na dowodach istniejącej zgody w narodzie i jego wytrwałości, oddaje się tej nadziei, że wkrótce będzie już załatwiona kwestya tak bardzo wszystkim umysłom zajmująca, według słuszności i w sposób nieuwłaczający bynajmniej honorowi narodu.

Król dekretem ddo. 10. b. m. rozciągniono amnestye z dnia 1. kwietnia 1848 dla osób należących do powstania na Euboa w roku wspomnianym, na innych jeszcze dziesięć osób, które apelowały do łaski królewskiej. Innym znów dekretem królewskim darowano trzem innym skazanym resztę kary więzienia.

Wspominamy o tem z chlubą — pisze „Observateur d'Athenes“ jako oficerowie różnych oddziałów wojskowych w stolicy konsystujących, tudzież urzędnicy ministerstwa wojny z tem się oświadczyli, że pensye swoje miesięczne oddają w części lub całkowicie na zasilenie skarbu publicznego, jeżeliby uszczuplony wśród obecnych okoliczności stan finansów tego wymagał. (Ll.)

Gazetta augsburska donosi: Otrzymaliśmy wiadomości z Aten, z Patras, z Syry i Nauplii sięgające do 7. lutego. Liczba okrętów greckich pojmanyh przez Anglików wynosiła 200.

Uwolniono tylko te okręta, które zatknęły banderę angielską. Oficerowie i majtkowie angielscy niezaniebują żadnej sposobności przedstawienia mieszkańcom, aby zbierali podpisy, choćby ich tylko było sto, dla wezwania protekcyi królowej Wiktoryi która jedynie może im pomóc przeciw Rosyi, gdyż król Otto sam jeden i bezsilny, niemoże im dać żadnej pomocy.

Te agitacye jednak nie wywarły żadnego skutku nawet w Petra gdzie dotychczas zawsze sprzymano Anglikom.

Oprócz wysp Sapienza i Elophoniza żąda Anglia jeszcze wyspy Oxia należące do Echinad. Wyspa ta leży na czele portu Etolii.

Jenerał Aupick wydał rozkaz, aby flota francuska została na morzu śródziemnem. Pan Titoff wysłał do Petersburga swego pierwszego sekretarza ambasady, pana Galiczyn.

Obadwa przystąpili do protestacyi panów Thouvenel i Persiany.

Turecyja.

(Niespokoje w Kroacyi tureckiej.)

Z nad granicy bośniańskiej 12. lutego. W Kroacyi tureckiej przygotowuje się znowu walka, a nawet jest już bliska wybuchnięcia. Od Banialuki po granicę austriacką wszystko gotowe do powstania.

W Banialuce jest jeszcze załoga turecka, a z Pridor i Novi niewypędzono jeszcze tak zwanych Muselime (kapitanów). Turcy krańscy, owi przewodzcy rewolucyi przeciw cesarskim, czyli jak tam zwykle mówią, przeciw wezyrskim rozporządzeniom, grożą już

oddawna powstaniem! Pierwszą ich operacją, skoro tylko cokolwiek złagodnieje powietrze, będzie niezawodnie wyprawa do Bihaczy dla wygnania baszy i zajęcia twierdzy, zkad potem mogliby śmiało wojskom cesarskim daleko korzystniejszy stawić opór. Basza zaś bihaci zdecydowany stanowczo, stoczyć jak w zeszłym roku zacięty bój z powstańcami. Załogę Bihaczy może on łatwo powiększyć do 1000 ludzi, amunicji i żywności ma także podostatkiem, a że przytem wszystkim jeszcze znajduje się w Bośni znaczna masa wojsk regularnych, przeto niebędzie potrzebował, jak się zdaje, czekać długo na odsiecz i pomyslniejszy obrót rzeczy.

6go lutego. Insurgenci obrali jeszcze drogę pośrednictwa i wysłali z grona swego dwóch deputowanych z żądaniem do Wezyra. Gdyby namiestnik nieprzychylił się do ich wymagań, natenczas wybuchnie powstanie a mianowicie najpierw w Krainie około połowy marca (przeznaczonym do tego dniem ma być 12sty marca.) (L.)

Indye Wschodnie.

(Rozkaz dzienny ze strony Sir. Napier w Lahore; wyjazd jen. gubernatora z Ruradschi. Pożar okrętu; Cholera; załoga w Macao wzmocniona; rabunki.)

Sir Ch. Napier wydał przy przeglądzie wojsk w Lahore grzmiący rozkaz dzienny, karząc w nim jak najostrzej ducha niekarnośći jaki się wkraść od niejakiego czasu do niektórych pułków. — Gubernator jeneralny ma 18. stycznia opuścić Ruradschi, a 20. zjechać do Bombaj, gdyż zupełnie już przyszedł do zdrowia. — Niedawno temu zgorzał znów okręt jeden w zatoce Bombaj, jak mówią z powodu podłożonego umyślnie ognia. — W ciągu ostatnich ośmiu lat zgorzało tym sposobem siedm już okrętów. — Cholera uśmierzyła się nieco, jednak nieustala jeszcze zupełnie.

Załogę w Macao zasilono oddziałami wojskowemi z Goa. — Rozboje na morzu i na lądzie ponawiają się ciągle, lecz potąd nie sprawdzają się jeszcze wieść o tem, jakoby osławiony Tszap-nyng-tsaj miał znów stać na czele dość znacznej floty. (D. R.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie sandeckim.)

Sącz, 23. lutego. Według doniesień handlowych z Starego Sącza, Nowego targu i Nowego Sącza sprzedawano tamże na targach w pierwszej połowie bieżącego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 17r.15k.—20r.50k.—17r.40k.; żyta 11r.6k.—12r.45k.—13r.25k.; jęczmienia 11r.26k.—10k.47k.—11r.52k.; owsa 6r.48k.—6r.35k.—5r.12k.; hreczki 12r.30k.—0—9r.; kukurudzy 15r.—0—20r.; kartofli 4r.30k.—4r.—7r. Cetnar siana kosztował 2r.45k.—3r.20k.—4r.; nasienia konicza 70r.—0—51r.15k., wełny tylko w Starym Sączu 52r.30k. Sąg drzewa twardego 11r.15k.—10r.—16r.30k., miękkiego 7r.30k.—7r.30k.—12r.30k. Funt mięsa wołowego 10k.—15k.—11k. Za garniec okowity 5r.30k.—3r.—4r.10k. w.w.

(Targ na wełnę.)

Wrocław, 20. lutego. W ostatnich ośmiu dniach przedano znów około 400 cetn. rosyjskiej wełny czesanej po 55 do 59 talr.; także trochę wełny jagnięcej po 85 do 88 talr. Szląskiej wełny je-

Z dniem wstępnym do niedzieli, poświęconej wniesieniu ducha, sposobimy się do — zabaw i rozrywek, bo któż temu winien, że taki jest dziś duch czasu; a kiedy publicyście nie jest podobna rzecz przetrwać, i tchnąć w tę porę cechę wyższego uczucia, niech mu przynajmniej dzień ten będzie nekrologiem tygodnia zeszłego, i niech pod piórem jego rozwiną się powaby i wdzięki, jakimi się ta kropla wieków gasnąca przed okiem naszym ku przyszłości zalecała. Lecz jeżeli z usposobienia oziębli dla idealności i pismiennego stroju, a tylko w gazetach zagrzebani, więc poprzestaniemy na prostem jedynie zaleceniu tygodniowych przyrów gazeciarskich, tak zwanych Insercyi, — owej odzieży powszedniej dziennika, jak się pewien publicysta wiedeński wyraża — upatrując w nich, nie pantheon, ale pandemon potrzeb stolicy, przybytek chęci, enót, namiętności, występów, wrastających nadziei lub strat poniesionych, sporów pieniackich lub wynurzeń czułych, a wszystko w barwie sobie właściwej wedle usposobienia ogłosicieli, z całą niedołącznością stylu, z całą uroczyścią naiwnej duszy nie biegnącej w obrotach pióra lecz silnej przekonaniem osobistości własnej. Godziłoby się przejrzeć je i przedstawić w całej okazałości, bo są obrazem z życia i toru rozmaitych klas ludu; lecz że się sami temu przedsięwzięciu nie podajemy, czynimy to raz z obawy: by przez to razem z nimi nie unieśmiertelnić niedołączstwa własnego, a powtóre, że tego zaszczytu pragniemy przysposobić dla czytelnika, by sam wedle stanu, majątku i potrzeby uchwalił to w czem ponętu upatruje. My z naszej strony tylko poddamy gdzie i kto czego nabędzie, a mianowicie: Zapobiegły gospodarz nabędzie bydła i cieląt szwajcarskich u Mayera a na-

duj strzyży wcale nie nie sprzedano. — Dzisiaj otrzymaliśmy znowu około 600 cet. wełny z Galicyi. Najpierwsza wiadomość o pomyslnym obrocie aukcyi Londyńskiej nie omieszkała ustalić jeszcze więcej panujące już dobre zdanie w sprawie kupna, a w skutek tego zawarto znów kilka kontraktów według podwyższonej dotychczas ceny.

Kurs lwowski.

Dnia 2. marca.

W monecie konwencyjnej.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	18	5	23
Dukat cesarski	5	22	5	25
Półimperyal zł. rosyjski	9	15	9	20
Rubel sr. rosyjski	1	47	1	48
Talar pruski	1	35	1	36
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	19 ¹ / ₂	1	20 ¹ / ₂
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	—	100	12
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	18

(Kurs wekslowy wiedeński z 25. lutego.)

Amsterdam 160 p. 2. m. Augsburg 116 p. uso. Frankfurt 115 p. 2. m. Genua 134 p. 2. m. Hamburg 170 p. 2. m. Liworno 113¹/₂ p. 2. m. Londyn 113¹/₂ p. 2. m. Medyolan 103 p. 2. m. Paryż 136 p. 2. m. Agio duk. ces. 22. Napol. 9.15. Szufrynów 16. Agio srebra 14¹/₂.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 1. marca. Hr. Badeni Alexander, z Boronicy. — Hr. Wiesiołowski Michał, z Golezowa. — Hrabina Wiesiołowska Henryeta, z Golezowa. — Younga Romuald, z Przemyśla. — Reisenbach Józef, z Rostok. — Wisniewski Wiktor, z Strzelisk. — Wierzbicki Julian, z Krzywego. — Lang Emanuel, z Wolicy. — Korytowski Erazm, z Płocza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 1. marca. Onyszkiewicz Fortunat, do Borusowa. — Korzeniowski Alexander, do Machnowa. — Papara Mieczysław, do Wierzbicy. — Zagórski Mieczysław, do Czech. — Dzierzkowski Adam i Zagórski Karol, do Złoczowa. — Drzewiecki Józef, do Stryja. — Skrzyński Franciszek, do Podsadek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 1. marca:

Poraz	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan tem- peratury do g.6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 4 5	— 0,8°	+ 3°	połud. zach.	pochm. ☉
2 god.zr.	28 4 0	+ 2,6	— 1,5	zachod.	☉
10 g. w.	28 3 6	— 1,5			pogoda

TEATR.

Dzisiaj: na dochód JP. Terksy, opera niem. „Die Hugenotten.“
Jutro: dramat polski: „Człowiek z Czarnego lasu.“

sion leśnych u Winklera. Dzierzawca ma do wyboru dobra, folwarki na trzy, sześć i dziewięć lat gdzie mu się podoba; urzędnik znajdzie przybory przepisane do stroju u Göttingera. Sposobiący się do nauk wybierze żywioły mądrości u Kalenbacha, mifosnik rzeczy narodowych ma je u Pillera. Machlarz może nakoniec pospieszyć do Tarnowa. Kto się w politykę bawi i literaturę, ma do wyboru dzienniki zagraniczne na poczcie; kto pragnie rozrywki ma teatr mały, najniewinniejszy w świecie, bo bez obmowy i zazdrości aktorów, ma menażeryę, gdzie według Baptista Porty dopatrzy podobieństwa do ludzi; kto pocziwy odda znalezioną branceletkę pod Nr. 582¹/₄; kto z majątnych rady w gospodarstwie szuka, niech przyjmie agronoma poleconego nam z Poznania; kto ma nadzieję niech losy u Singera kupuje; kto chce się rozweselić może Szampana Stallenberskiego pod Nr. 235 próbować, a zakazkę z karmelkami dostanie w pół darmo u Kreczmara. Kto chce mieć pogrzeb uczciwy niech się zapisze do instytutu braci czynnej miłości bliźniego, a kto się chce od bólów przed śmiercią ochronić, niech się w lańcuszki Goldbergerowskie opasze, bo pewna, że przed śmiercią może pomoga. — Namieniwszy to co było w insercyach powiemy, ale ukradkiem, bo doniesienia nie są jeszcze opłacone, o wielkim browarze założonym na Poholance we Lwowie, że się tam już zaczęło piwo wywarzać na wielką skalę, i wkrótce narzekać będzie Oświecim, Cieszyn a może i kto inny w pobliżu na postęp przemysłu we Lwowie; a druga: że jest w projekcie wielka fabryka świec stearynowych z nadzieją dla publiczności oszczędzenia do siedm odsetkiem, lecz nie wiemy czy to jest jedno na stu złotych, czy na stu święcach.